

อาณาเขตและการปกครอง

ทิศเหนือ	จดจังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดยะลา
ทิศตะวันออก	จดอำเภอไทย
ทิศใต้	จดประเทศมาเลเซีย

จังหวัดนราธิวาส แบ่งการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอตากใบ อำเภอแว้ง อำเภอยี่งอ อำเภอสุโหงโก-ลก อำเภอสุโหงปาดี อำเภอบาเจาะ อำเภอระแงะ อำเภอเรือเสาะ อำเภอศรีสาคร อำเภอสุคีริน และอำเภอจะแนะ

การคมนาคม

จังหวัดนราธิวาส อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ทางรถยนต์ 1,149 กิโลเมตร และทางรถไฟประมาณ 1,116 กิโลเมตร (สถานีตันหยงมัส) การเดินทางสามารถไปได้สะดวกทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และทางเครื่องบิน

ทางรถยนต์ จากหาดใหญ่สามารถเดินทางไปยังจังหวัดนราธิวาสได้โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 43 (หาดใหญ่-ปัตตานี) แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่จังหวัดปัตตานี ไปยังจังหวัดนราธิวาสโดยใช้ทางหลวงหมายเลข 42 (ปัตตานี-นราธิวาส) อีกประมาณ 100 กิโลเมตร

ทางรถโดยสาร มีรถโดยสารทั้งธรรมดาและรถปรับอากาศของบริษัทขนส่งจำกัด บริการระหว่างกรุงเทพฯ-นราธิวาสทุกวัน จากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนพญาเกล้า-นครชัยศรี ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ บริษัท ขนส่ง จำกัด โทร. 435-1200, 434-7192

ทางรถไฟ การรถไฟเปิดบริการรถด่วนและรถเร็วทุกวัน จากกรุงเทพฯ (สถานีหัวลำโพง) ถึงนราธิวาส (สถานีตันหยงมัส) สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. 223-7010, 223-7020

ทางเครื่องบิน การบินไทยมีเที่ยวบินไปจังหวัดนราธิวาสทุกวัน สอบถามรายละเอียดได้ที่ บริษัท การบินไทย จำกัด กรุงเทพฯ โทร. 280-0060, 628-2000 หรือที่ บริษัท การบินไทย จำกัด จังหวัดนราธิวาส โทร. (073) 511161, 512178

นราธิวาส เดิมเป็นเพียงหัวเมืองชายแดนภาคใต้หนึ่งในแปดหัวเมือง อันได้แก่ ปัตตานี หนองจิก ยะหริ่ง สายบุรี ะแงะ รือมั่ง จาลอหรือยาลอ และจะแนะ ประชากรใช้ภาษามลายูพื้นเมืองเป็นภาษาพูด ส่วนภาษาเขียนเป็นภาษาอาหรับคัดแปลงการอ่านเป็นภาษามลายูและโรมันมาเป็นภาษายาวี ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม

ในขณะนั้น นราธิวาสมีสภาพเป็นเพียงหมู่บ้านแห่งหนึ่งชื่อว่า “บ้านบางนรา” เพราะตั้งอยู่ริมแม่น้ำบางนราใกล้กับทะเล มีการปกครองขึ้นกับเมืองสายบุรี ครั้นต่อมาถูกโอนมาขึ้นกับเมืองระแงะ

พ.ศ. 2449 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รวมหัวเมืองทั้งหมดเป็นมณฑลเทศาภิบาล เรียกว่า มณฑลปัตตานี ในช่วงเวลานั้นทางราชการได้ย้ายศาลว่าการจากเมืองสายบุรีมาตั้งอยู่ที่บ้านบางนราด้วยเหตุที่ว่าบริเวณที่ตั้งของบ้านบางนานั้น ได้เจริญเป็นชุมชนใหญ่ มีการค้าทั้งทางบกและทางทะเลคึกคักกว่าเมืองสายบุรี ดังนั้น จึงได้ลดฐานะเมืองระแงะและเมืองสายบุรีลงมาขึ้นกับเมืองบางนราแทน จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2458 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเปลี่ยนชื่อเมืองบางนราเป็นนราธิวาส

ภูมิประเทศ

จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 4,475.430 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่บนชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของแหลมมลายู สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นป่าและภูเขาประมาณ 2/3 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่ติดกับบริเวณอ่าวไทยและที่ราบลุ่มแม่น้ำ 4 สาย คือ แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา แม่น้ำตากใบ และแม่น้ำสุโหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาสมีภูมิอากาศแบบร้อนชื้น มีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน และฤดูฝน ช่วงที่ฝนตกมากที่สุดคือช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 27-29 องศาเซลเซียส

ระยะทางจากจังหวัดนราธิวาสไปยังจังหวัดใกล้เคียง

นราธิวาส			
ปัตตานี	92	กิโลเมตร	
ยะลา	128	กิโลเมตร	
สงขลา	194	กิโลเมตร	
อ. เมือง			
อ. ยี่งอ	12	กิโลเมตร	
อ. ธารโต	22	กิโลเมตร	
อ. บาเจาะ	28	กิโลเมตร	
อ. ตากใบ	33	กิโลเมตร	
อ. รือเสาะ	47	กิโลเมตร	
อ. สุไหงปาดี	49	กิโลเมตร	
อ. จะแนะ	50	กิโลเมตร	
อ. ศรีสาคร	64	กิโลเมตร	
อ. สุไหงโก-ลก	66	กิโลเมตร	
อ. แว้ง	83	กิโลเมตร	
อ. สุคิริน	103	กิโลเมตร	

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอเมือง

ชายหาดนราทัศน์ อยู่เลยจากตัวเมืองนราธิวาสไปตามถนนสายพิชิตบำรุง ประมาณ 2 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการรถสามล้อ หรือแท็กซี่จากตลาดเทศบาลไปได้ ชายหาดนราทัศน์เป็นชายหาดที่กว้าง ททรายขาวสะอาด มีความยาวประมาณ 5 กิโลเมตร โดยเฉพาะบริเวณปลายแหลมด้านปากน้ำบางนรา ชายหาดสวยงามมาก บริเวณนี้ทางจังหวัดมีโครงการจัดพื้นที่ใกล้กับปลายแหลมด้านเหนือเป็นสระว่ายน้ำสำหรับประชาชนทั่วไป สำหรับบริการร้านอาหารมีอยู่เป็นจำนวนมากเรียงรายอยู่ได้แนวสนซึ่งร่มรื่นเหมาะแก่การตั้งแคมป์พักผ่อน

บริเวณชายหาดนราทัศน์มีบั้งกะโหลกของเทศบาลจังหวัดให้เช่าพักผ่อน

เขามงคลพิพิธ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนราธิวาส เป็นเนินเขาเตี้ยๆในเขตวัดบางนรา ลักษณะเป็นโขดหินใหญ่น้อยซ้อนเรียงกันเป็นกอง ปัจจุบันเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางจำลอง พระธาตุของพระอรหันต์ พระพุทธรูปพระสังกัจจายน์ พระพุทธรูปไสยาสน์จำลอง และพระพุทธรูปอื่นๆอีกหลายองค์ รวมทั้งรูปจำลองหลวงพ่อดุสิตนพรัตน์ที่ประดิษฐานที่วัดช้างให้

มัสยิดกลางนราธิวาส ตั้งอยู่ที่บ้านบางนรา ก่อนถึงหาดนราทัศน์ เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของชาวไทยที่นับถือ

ศาสนาอิสลาม มัสยิดกลางนราธิวาสนี้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2524 เป็นอาคารตึก 3 ชั้น มีห้องทำละหมาด 2 ชั้น ชั้นล่างจะเป็นห้องประชุมใหญ่ ชั้นบนสุดเป็นโดมใหญ่สวยงามมาก มีหอสูงสำหรับส่งสัญญาณอาซาน มัสยิดนี้มีพื้นที่ประมาณ 10 ไร่เศษ ใช้เงินสร้างถึง 21 ล้านบาทเศษ

วัดเขากง-พระพุทธรูปทักษิณมิ่งมงคล จากตัวเมืองใช้ทางหลวงสาย อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอระแงะ (ทางหลวงสาย 4055) ประมาณ 6 ก.ม. ถึง ก.ม. ที่ 105 จะมองเห็นวัดเขากง และพระพุทธรูปทักษิณมิ่งมงคลสีทองประทับนั่งปางประทานพรอยู่บนยอดเขา วัดเขากงตั้งอยู่ในตำบลเขากง อำเภอเมือง มีเนื้อที่กว้าง 142 ไร่

พระพุทธรูปทักษิณมิ่งมงคล เริ่มก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2509 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2512 สิ้นค่าก่อสร้างทั้งสิ้นกว่า 5 ล้านบาท องค์พระเป็นพระพุทธรูปปางปฐมเทศนา หน้าตักกว้าง 17 เมตร สูงจากบัวใต้พระเพลาถึงพระเศียร 23 เมตร และได้มีการอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ พร้อมด้วยดินจากสังเวชนียสถานมาประดิษฐานที่พระอุระเบื้องซ้าย การก่อสร้างเป็นแบบคอนกรีตเสริมเหล็กประดับด้วยกระเบื้องโมเสกสีทอง

องค์พระพุทธรูปมีลักษณะตามอิทธิพลของสกุลศิลปะอินเดียใต้โจฬะรุ่นหลัง จะพบพุทธรูปสกุลนี้มากที่จังหวัดนครศรีธรรมราชจนเรียกกันว่า “แบบนครศรีธรรมราช” หรือเรียกอย่างสามัญว่า พระพุทธรูปแบบ “ขนมต้ม” เนื่องจากพระวรกายล้ำสันทุกส่วน สังฆาฏิจัดกลีบแผ่กว้างเต็มพระอังสาเบื้องซ้าย และชายจีวรใต้พระเพลาทำเป็นริ้วให้ความรู้สึกของการตกแต่งสวยงามกว่าแบบอื่นอย่างเห็นได้ชัด

นอกจากองค์พระพุทธรูปทักษิณมิ่งมงคลแล้ว ยังมีพระอุโบสถและเจดีย์สิริมหาเมฆา ซึ่งเป็นรูปทรงระฆัง ภายในโปร่ง บนยอดสุดบรรจุพระบรมสารีริกธาตุอันศักดิ์สิทธิ์

พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ อยู่บนเขาตันหยงมัส การเดินทางใช้ทางหลวงหมายเลข 42 ที่ผ่านใจกลางเมืองนราธิวาส เลี้ยวขวาไป 100 เมตร จะมีแยกซ้ายเข้าสู่ทางหลวงจังหวัดหมายเลข

4084 (อำเภอเมือง-อำเภอตากใบ) บริเวณกิโลเมตรที่ 7-8 จะมีแยกเข้าสู่เขตพระราชฐาน ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

สำหรับองค์พระตำหนักสร้างเป็นอาคารคอนกรีตก่ออิฐถือปูน ลักษณะเป็นทรงปั้นหยาสวยใหม่ ส่วนหมู่พระตำหนักแบ่งออกเป็น 2 หมู่ หมู่บนจัดเป็นที่ประทับมีพระตำหนักต้นหยงมีตึกที่ทำการของกองราชเลขาฯ ในพระองค์ ตึกราชของครีรักษ์ เรือนข้าหลวง ห้องเครื่อง และเรือนรับรอง สำหรับหมู่ล่างจะอยู่บริเวณเชิงเขาต้นหยงเป็นดงมะพร้าวใกล้ชายทะเล มีอาคารที่พักมหาดเล็กและข้าราชการบริวาร กองรักษาการณ์ หน่วยแพทย์ และโรงรถหลวง

พระตำหนักทักษิณราชธานีเวศน์เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ทุกวัน ระหว่างเวลา 09.00-16.00 น. เว้นเฉพาะช่วงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จแปรพระราชฐานมาประทับอยู่เท่านั้น

ปากบาง-แม่น้ำบางนรา แม่น้ำบางนราไหลผ่านตัวเมืองนราธิวาส ออกสู่ทะเลที่ปากบาง หรือปากน้ำบางนรา ซึ่งอยู่ใกล้กับหาดนราทัศน์ บริเวณใกล้ปากน้ำเป็นที่ตั้งของหมู่บ้านชาวประมงท้องถิ่น ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถชมสภาพชีวิตชาวประมง และชมเรือกอลและ ซึ่งมีศิลปะลวดลายสีสันสวยงามเป็นจำนวนมากในลำน้ำ โดยเฉพาะในยามเย็นที่ชาวประมงนำเรือกอลและออกไปหาปลา นอกจากนี้แม่น้ำบางนรายังเป็นสถานที่จัดงานแข่งเรือกอลและเป็นประจำทุกปีอีกด้วย

ชายหาดอ่าวมะนาว อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 3 กิโลเมตร บริเวณเขาต้นหยงมีสไปตามถนนทางหลวงหมายเลข 4084 (อำเภอเมือง-อำเภอตากใบ-อำเภอสุหนิงโก-ลก) ระหว่างกิโลเมตรที่ 3-4 เลี้ยวซ้ายตามป้ายที่ปากทางอีกประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นทางลาดยางตลอด อ่าวมะนาวมีหาดทรายเป็นแนวยาวประมาณ 4 กิโลเมตร สวยงาม สามารถเล่นน้ำได้ แต่ไม่มีที่พัก

หมู่บ้านยะกัง เป็นชุมชนเก่าแก่ตั้งแต่ครั้งยังเป็นหมู่บ้านบางนรา (ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475) อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปตามเส้นทางสาย 4055 (อำเภอเมือง

อำเภอระแงะ) ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร ปัจจุบันเป็นแหล่งผลิตผ้าปาเต๊ะ หรือผ้าบาติก ซึ่งเป็นผ้าพิมพ์ลวดลายรูปแบบแปลกตา และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

หมู่บ้านทอน อยู่ห่างจากตัวเมืองนราธิวาสเป็นระยะทางประมาณ 16 กิโลเมตร ตามเส้นทางหมายเลข 4136 (นราธิวาสบ้านทอน) เป็นหมู่บ้านชาวประมงไทยมุสลิมที่เป็นแหล่งผลิตเรือกอลและ เป็นแหล่งผลิตวัสดุในการทำกระจุดปาหนัน นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งผลิตน้ำบูดู และข้าวเกรียบปลาที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนราธิวาสอีกด้วย

ในเขตอำเภอตากใบ

วัดชลธาราสিংเห (วัดพิทักษ์แผ่นดินไทย) เป็นวัดเก่าแก่อตั้งอยู่หมู่ 3 ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จากสี่แยกตลาดอำเภอตากใบแยกซ้ายประมาณ 100 เมตร สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในยุคต้นรัตนโกสินทร์ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า (ร. 5) ให้เป็นด่านพรมแดนสุดท้ายของไทย ด้านตะวันออก

เมื่อครั้งอังกฤษได้มลายูเป็นเมืองขึ้นนั้น อังกฤษพยายามจะรวมเมืองนราธิวาสไว้ในเขตมลายูด้วย แต่ทว่าทางไทยเราได้อ้างว่าหัวเมืองนี้เป็นของไทยมานาน โดยยกเอาวัดชลธาราสিংเหที่อำเภอตากใบ ซึ่งเป็นวัดไทยมาเป็นข้ออ้าง อังกฤษจึงยอมให้นราธิวาสรวมอยู่ในเขตของไทย

ในบริเวณวัดชลธาราสিংเหมีสิ่งก่อสร้างทางพุทธศาสนา ศิลปะฝีมือแบบไทยปักษ์ใต้เป็นจุดเด่นและงดงามหลายชิ้น ในโบสถ์เก่าซึ่งสร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งเขียนโดยฝีมือพระภิกษุชาวสงขลา งดงามมาก และถ่ายทอดรูปแบบชีวิต-วัฒนธรรม-ความเป็นอยู่ท้องถิ่นปักษ์ใต้ไว้เด่น น่าสนใจเป็นพิเศษ เปิดให้ชมทุกวันระหว่างเวลา 08.00-17.00 น. โดยต้องขออนุญาตจากท่านเจ้าอาวาสก่อน

ศาลาธรรมรุ่งเก่าอีกหลังหนึ่งเป็นศิลปะปักษ์ใต้ผสมอิทธิพลสถาปัตยกรรมจีนแปลกตา และในวิหารเก่าด้านหลังวัดมีประติมากรรมปูนปั้นรูปพระนารายณ์ 4 กร ที่บังถึงอิทธิพลศาสนาพราหมณ์อีก 1 องค์ กับเครื่องถ้วยชาม ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นเครื่องถ้วยชามสมัยราชวงศ์ซ้อง กับพระพุทธรูปไสยาสน์ซึ่งพิทักษ์โดยพญานาค 2 ตน ที่ยังกำหนดอายุและยุคสมัยของงานศิลปะไม่ได้แน่ชัด

เกาะยาว อยู่ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 3 กิโลเมตร จากสี่แยกตลาดตากใบเลยไปยังแม่น้ำตากใบ มีสะพานไม้ชื่อ “สะพานคอกย 100 ปี” ยาว 345 เมตร ทอดข้ามแม่น้ำตากใบไปยังเกาะยาว ซึ่งทางด้านตะวันออกของเกาะจะติดกับทะเล มีหาดทราย

ละเลียดสีขาวสวยงาม สามารถเล่นน้ำได้ มีหมู่บ้านชาวประมง และสวนมะพร้าว

ชายหาดกบฏ-บ้านคลองตัน อยู่ในท้องที่ตำบลไทรวัน และตำบลศาลาใหม่ทอดยาวไปจนถึงตำบลเจ๊ะเหมาสูดที่ปากแม่น้ำสุโหงโกลกชายแดนไทย ความยาวโดยประมาณ 25 กิโลเมตร การเดินทางใช้เส้นทางหมายเลข 4084 (นราธิวาส-ตากใบ) ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร จะมีถนนถึงชายหาดระยะทาง 1 กิโลเมตร เป็นชายหาดที่มีทิวทัศน์สวยงาม หาดทรายขาวสะอาด มีต้นสนขึ้นเป็นระยะๆ รมควันและเจียบสง

ด้านตาบา (ด้านตากใบ) ตั้งอยู่ที่บ้านตาบา ตำบลเจ๊ะเห อยู่ห่างจากตัวอำเภอตากใบเพียง 3 กิโลเมตร ตามเส้นทางหมายเลข 4084 (อำเภอเมือง-อำเภอตากใบ) เป็นช่องทางการเข้า-ออกของการท่องเที่ยวและค้าขายระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย ซึ่งนักท่องเที่ยวจากประเทศไทย และประเทศมาเลเซียจะเดินทางได้โดยไม่ต้องอาศัยด่านสุโหงโกลกเพียงทางเดียว เป็นการเพิ่มความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ในบริเวณด้านตาบาจะมีด่านศุลกากร และตลาดสด มีเรือหางยาว และแพขนานยนต์ข้ามฝั่งไปมา ระหว่างประเทศได้โดยสะดวก

บ้านพร่อน-โคกอิฐ-วัดพระพุทธ ตั้งอยู่ที่ตำบลพร่อน ห่างจากตัวอำเภอตากใบประมาณ 5 กิโลเมตร หรืออยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 38 กิโลเมตร ตามเส้นทางหมายเลข 4084 (นราธิวาส-ตากใบ) และเส้นทางหมายเลข 4057 (ตากใบ-สุโหงโกลก) สภาพถนนเป็นถนนดินลูกรัง บริเวณนี้เป็นพื้นที่ซึ่งมีร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 16-18 มีร่องรอยศาสนสถาน ป้อมค่าย คูเมือง เครื่องปั้นดินเผาและถ้วยชาม สำหรับโบราณสถานที่สำคัญคือ ศาลาการเปรียญที่มีสถาปัตยกรรมอันงดงาม และมีสภาพที่สมบูรณ์หาชมได้ยาก และในปัจจุบันนี้ได้จัดตั้งโรงทอผ้าตามโครงการศิลปาชีพอีกด้วย เป็นโรงทอผ้าขนาดใหญ่ ดังนั้นจึงมีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาชมตลอดเวลา

ในเขตอำเภอสุโหงโกลก

ด้านสุโหงโกลก อยู่ห่างจากสถานีรถไฟสุโหงโกลก ประมาณ 1 กิโลเมตร การเดินทางจากตัวเมืองนราธิวาสสามารถเดินทางไปยังอำเภอสุโหงโกลกได้ 2 เส้นทาง คือจากตัวเมืองใช้เส้นทางหมายเลข 4055 (อำเภอเมือง-อำเภอระแงะ) แล้วแยกซ้ายที่บ้านมะนังตายอ ไปตามเส้นทางหมายเลข 4056 ผ่านอำเภอสุโหงปาดี เข้าสู่อำเภอสุโหงโกลก หรืออาจใช้เส้นทางหมายเลข 4084 จากตัวเมืองนราธิวาสไปยังอำเภอตากใบ แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่เส้นทางหมายเลข 4057 (อำเภอตากใบ-อำเภอสุโหงโกลก) เข้าสู่อำเภอ

สุโหงโกลก เป็นระยะทาง 66 กิโลเมตร

ด้านสุโหงโกลกเป็นทางเข้าออกในการท่องเที่ยว และค้าขายระหว่างประเทศที่ใหญ่กว่าด้านตาบา ที่อำเภอตากใบสามารถเข้า-ออกได้สะดวกกว่าโดยมีสะพานซึ่งสร้างโดยรัฐบาลไทย และมาเลเซีย เปิดระหว่างเวลา 05.00-18.00 น.

ศาลเจ้าแม่โต๊ะโมะ ตั้งอยู่ที่ซอยภูธร ถนนเจริญเขต ในเขตเทศบาลตำบล เดิมที่เจ้าแม่โต๊ะโมะนี้ประดิษฐานอยู่ที่บ้านโต๊ะโมะ อำเภอสุคิริน จนกระทั่งชาวบ้านได้อัญเชิญมาประดิษฐานที่อำเภอสุโหงโกลก และในทุกๆปี จะมีการจัดงานประเพณีประจำปีที่บริเวณศาลเจ้า ซึ่งตรงกับวันที่ 23 เดือนสามของจีน (ประมาณเดือนเมษายน) ในงานจะมีกิจกรรมมากมาย เช่น มีการจัดขบวนแห่เจ้าแม่ ขบวนสิงโต ขบวนกลองยาว และยังมี การลุยไฟด้วย ในปัจจุบันศาลเจ้าแม่โต๊ะโมะได้เป็นที่นับถือของชาวสุโหงโกลกและชาวจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งชาวจีนในประเทศมาเลเซียเป็นอย่างมาก

ในเขตอำเภอสุโหงปาดี

อ่างเก็บน้ำโคกยาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 บ้านเจาะกุด ตำบลสุโหงปาดี จากอำเภอเมืองใช้เส้นทางหมายเลข 4055 (อำเภอเมือง-อำเภอระแงะ) แยกซ้ายเข้าสู่เส้นทางหมายเลข 4056 สู่อำเภอสุโหงปาดี ระยะทางจากอำเภอสุโหงปาดีถึงปากทางสู่อ่างเก็บน้ำประมาณ 10 กิโลเมตร จะเห็นป้ายบอกทางด้านขวามือ ซึ่งเป็นทางลูกรังอีกประมาณ 2 กิโลเมตร อ่างเก็บน้ำนี้เป็นบึงขนาดใหญ่ สามารถบรรจุน้ำได้ถึง 500,000 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริ สร้างในวันที่ 30 กันยายน 2533 บริเวณรอบอ่างเก็บน้ำจะมีถนนลูกรังล้อมรอบ ในตอนเย็นจะมีน้ำเปิดน้ำขึ้นมาที่อ่างประมาณ 100 กว่าตัว ซึ่งทางอำเภอสุโหงปาดีจะพัฒนาอ่างเก็บน้ำและอนุรักษ์นกเปิดน้ำ โดยทำคลองส่งน้ำจากคลองโต๊ะแดงเข้าสู่อ่างเก็บน้ำ สร้างศาลาริมน้ำให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและให้เป็นที่ทำการของสภาตำบลด้วย

ในเขตอำเภอริอเสาะ

หนองบัว อยู่หมู่ที่ 6 ตำบลริอเสาะ ห่างจากอำเภอ 8 กิโลเมตร เป็นหนองน้ำธรรมชาติ เนื้อที่ประมาณ 150 ไร่ มีบัวหลวง สีแดงเป็นจำนวนมาก

ในเขตอำเภอรະแงะ

วัชระอุทยาน อยู่ริมถนนนราธิวาส-ระแงะ อยู่ระหว่างโรงเรียนระแงะกับโรงเรียนตันหยงมัส ห่างจากตัวจังหวัด 19 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 14 ไร่ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวอำเภอรະแงะ

น้ำตกซีโป เป็นน้ำตกที่ค้นพบใหม่บริเวณเชิงเขาสิแล ห่างจากสถานีรถไฟตันหยงมัสไปตามทางหลวงหมายเลข 4055 ระยะทาง 8 กิโลเมตร เป็นทางลูกรังสภาพไม่ดีนัก เป็นน้ำตก ยอดเขาสูง 5-6 ชั้น เบื้องล่างเป็นแอ่งหินขนาดใหญ่ สภาพภูมิประเทศทั่วไปร่มรื่นมาก ได้รับการประกาศเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2519 มีเนื้อที่เขตวนอุทยานทั้งสิ้น 625 ไร่

ผลไม้ที่ขึ้นชื่อของอำเภอรະแงะ ได้แก่ ลองกองซีโป เป็นพันธุ์ไม้ชนิดเดียวกับกลางสาด มีเปลือกหนาและไม่มียาง เหมือนกลางสาด มีเนื้อน้อยกว่า แต่มีรสหวานกว่า ลองกองซีโป เป็นผลไม้ที่ขึ้นชื่อมากของอำเภอรະแงะ เด่นกว่าลองกองในเขตอื่นๆ ของภาคใต้ทั้งหมด

ในเขตอำเภอบาเจาะ

อุทยานแห่งชาติเทือกเขาบูโด และเทือกเขา สุโหลงปาดิ มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่ของ 3 จังหวัดทางภาคใต้คือ อำเภอรามัญ จังหวัดยะลา กิ่งอำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี และอำเภอบาเจาะ อำเภอเย็งอ อำเภอริอเสาะ อำเภอรະแงะ อำเภอสุโหลงปาดิ อำเภอจะแนะ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 293 ตารางกิโลเมตร การเดินทางใช้เส้นทางหลวง หมายเลข 42 (ปัตตานี

นราธิวาส) แล้วแยกที่บริเวณอำเภอบาเจาะ ประมาณ 2 กิโลเมตร ก็ถึงบริเวณที่ทำการอุทยาน

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นป่าดงดิบ มีภูเขาหิน สลับซับซ้อน มียอดเขาตาเวหรือบูเก๊ะตาเว เป็นยอดเขาสูงที่สุด ประมาณ 1,800 ฟุต จากระดับน้ำทะเล ดินส่วนใหญ่ เป็นดินเหนียวปนทราย หินเป็นหินอัคนี บางส่วนเป็นหินปูน และกรวดขนาดใหญ่ เป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำหลายสาย คือ แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำสุโหลงโก-ลก และแม่น้ำบางนรา อุทยานแห่งชาติแห่งนี้มีนกและสัตว์ป่าต่างๆ สัตว์ป่าหายาก ที่เคยพบในบริเวณนี้คือ แรด ชะนีมือดำ สมเสร็จ และเสียมงา เป็นต้น และยังมีพันธุ์ไม้ที่หายาก มีราคาแพง และกำลังจะสูญพันธุ์ คือ “หวายตะค้าทอง” และ “ปาล์มบังสุรย์” (หรือลีแป) ซึ่งจะพบในบริเวณป่าดิบบนภูเขาสูง และสันนิษฐานว่าจะมีอยู่แห่งเดียว ในป่าบริเวณนี้ ส่วนสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในบริเวณอุทยานคือ

น้ำตกบาโจ หรือป่าโจ เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงมานานมากที่สุดของจังหวัดนราธิวาส คำว่าบาโจหรือป่าโจเป็นภาษาขาวี แปลว่า น้ำตก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหลายรัชกาล และพระราชวงศ์เคยเสด็จประพาสน้ำตกแห่งนี้ น้ำตกบาโจ ได้รับการจัดตั้งเป็นเขตวนอุทยาน อยู่ระหว่างเส้นทางสายปัตตานี นราธิวาส (ทางหลวงหมายเลข 42) เลี้ยวอำเภอบาเจาะ 1 ก.ม. หรือ ประมาณ 26 กิโลเมตร จากจังหวัดนราธิวาส มีแยกขวามือบริเวณ ก.ม. ที่ 73 เข้าไปอีก 2 ก.ม. เป็นทางลูกรัง

น้ำตกบาโจ เป็นน้ำตกขนาดใหญ่มี 3 ชั้น น้ำตก จากแผ่นหน้าผาด้านตะวันตกของเขาน้ำค้างซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ เทือกเขาบูโด มีความสูงราว 60 เมตร สภาพโดยทั่วไปร่มรื่น เหมาะแก่การพักผ่อน สิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งในบริเวณน้ำตก แห่งนี้คือ “ใบไม้สีทอง” ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้เลื้อย มีลักษณะใบคล้าย ใบกาหลง หรือชงโค เมื่อใบแก่จะเปลี่ยนเป็นสีทองและไม่เปลี่ยนแปลง อีกเลยไม่ว่าจะนำไปเก็บไว้ที่อุณหภูมิใด ซึ่งเชื่อว่ามีที่นี้เพียง แห่งเดียวในประเทศไทย และยังมีตัวอาคารที่ประทับของ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งเสด็จประพาส น้ำตกแห่งนี้

นอกจากนี้เหนือน้ำตกบาโจขึ้นไป 2-3 ก.ม. มีน้ำตก ขนาดเล็กแห่งหนึ่งชื่อน้ำตกปิซุ หรือน้ำตกนางไบ้ แต่ไม่ได้จัด ให้เป็นที่พักผ่อนของประชาชน ทางอำเภอบาเจาะได้จัดไว้ เป็นที่ดำเนินการบริการน้ำประปาในท้องถิ่นเท่านั้น

น้ำตกภูแว อยู่บริเวณบ้านปะลุกาแปเราะ ตำบล ปะลุกาสาเมา ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอบาเจาะประมาณ 10 กิโลเมตร น้ำตกภูแวเป็นผาน้ำตกสูง 4 ชั้น ซึ่งชั้นที่ 2 เป็นชั้นที่สวยงามที่สุด

น้ำตกจัตรวาริน ตั้งอยู่ที่บริเวณบ้านไผ่แดง ตำบล ใต้เต็ง ในเขตอำเภอสุโหลงปาดิ ห่างจากตัวอำเภอ 6 กิโลเมตร

การเดินทางใช้ทางหลวงหมายเลข 4056 ถึงอำเภอสุโขทัย ผ่านโรงพยาบาลสุโขทัย แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามถนนอีกประมาณ 6 กิโลเมตร รวมระยะทางจากนครราชสีมาถึงน้ำตกประมาณ 56 กิโลเมตร สภาพทางเข้าน้ำตกเป็นถนนลูกรัง ในหน้าฝนสภาพทางจะไม่ดี บริเวณโดยรอบเป็นป่า โดยเฉพาะทุเรียนป่ามีดกมาก จะเริ่มสุกราวเดือนสิงหาคม-กันยายน ต้นน้ำตกเป็นน้ำตกสูง 7 ชั้น สวยงามมาก

มัสยิด 200 ปี (มัสยิดวาติลฐูเซ็น หรือมัสยิด ตะโล๊ะมาเนาะ) หมู่ที่ 1 บ้านตะโล๊ะมาเนาะ ตำบลลูโบะสาวอ ห่างจากจังหวัดนครราชสีมา 25 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอบาเจาะ ประมาณ 4 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 42 แล้วแยกที่ บ้านบือราแง มัสยิดแห่งนี้สร้างจากไม้ตะเคียนทั้งหลัง ขนาดกว้าง 5 วา 12 วา มีลักษณะพิเศษคือสร้างแบบศิลปะไทยพื้นเมือง ผสมกับศิลปะแบบจีน และแบบมลายู เป็นอาคาร 2 หลังติดต่อกัน ส่วนที่เด่นที่สุดคือตัวหลังคาซึ่งเป็นศิลปะแบบจีน ส่วนหลังคาหลังที่ 2 จะมีजूอยู่บนหลังคา และมีฐานบัวทรงจั่วอยู่บนหลังคาอีกชั้นหนึ่ง ส่วนฝาผนังจะเป็นแบบไทยพื้นเมือง ใช้ไม้ทั้งแผ่นเป็นฝา แล้วเจาะฝาเป็นหน้าต่าง และช่องลมมีลวดลายต่างๆ เช่น รูปใบไม้และดอกไม้สลักกับลายจีน นับว่าเป็นความสามารถของจิตรกรผู้ออกแบบที่สามารถประยุกต์ศิลปะ 3 ชาติเข้าด้วยกันอย่างงดงาม

หลวงพ่อดังวัดเชิงเขา ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 บ้านเชิงเขา ตำบลปลุกเสกสามเกาะ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอบาเจาะประมาณ 15 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 42 (ปัตตานี-นครราชสีมา) เลี้ยวซ้ายที่บ้านต้นไทรระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร หลวงพ่อดังมรณะภาพเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2522 รวมอายุได้ 90 ปี ภายหลังจากที่ท่านได้มรณะภาพไปแล้ว 3 ปี ศพของท่านก็ยังไม่เน่าเปื่อย ประชาชนจึงได้เกิดศรัทธาและนำศพของท่านไปบรรจุไว้ในโลงแก้ว เพื่อให้เป็นที่สักการะบูชาของชาวบ้านและพุทธศาสนิกชนทั่วไป

ในเขตอำเภอแฉ่ง

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านโละจูด ตั้งอยู่ที่ 95 หมู่ 3 บ้านสุแก ตำบลโละจูด ห่างจากที่ว่าการอำเภอแฉ่งประมาณ 11 กิโลเมตร พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นที่รวบรวมวัตถุโบราณที่ขุดได้และบางส่วนได้จากการเก็บสะสมจากอำเภอแฉ่งและละแวกใกล้เคียง มีโบราณวัตถุหลายชนิด เช่น เครื่องถ้วยชาม หม้อ ไห มีดพร้า ฯลฯ ซึ่งเครื่องใช้ดังกล่าวล้วนแต่เป็นของโบราณซึ่งมีอายุร่วม 1,000 ปีขึ้นไป โดยเปิดให้ผู้สนใจเข้าชมได้ทุกวัน ในวันและเวลาราชการ

เทศกาลและงานประเพณี

การแข่งขันเรือกอลและ (หน้าพระที่นั่ง) เป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของจังหวัดนครราชสีมาในปัจจุบัน โดยจัดให้มีการแข่งเรือกอลและขึ้นในลำน้ำบางนรา บริเวณตรงข้ามกับศาลาประชาคม การแข่งเรือนี้จัดเป็นเทศกาลประจำปีในช่วงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระราชมารดา และสมเด็จพระราชินีนาถ ทรงเสด็จแปรพระราชฐานมาประทับที่พระตำหนักทักษิณราชธานีเวศน์คือ ประมาณเดือนกันยายน

วันลองกอง เป็นกิจกรรมอีกอย่างหนึ่งของจังหวัด นครราชสีมา ที่จัดขึ้นในช่วงใกล้เคียงกับการแข่งเรือกอลและ (หน้าพระที่นั่ง) โดยจัดขึ้นที่บริเวณศาลาประชาคมจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการปลูกลองกองอันเป็นผลไม้ที่มีชื่อเสียงโด่งดังของจังหวัดนครราชสีมา โดยเฉพาะลองกองต้นหยงมัส กิจกรรมสำคัญในงานรวมไปถึงการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการปลูก การดูแลรักษา การออกจำหน่าย และการประกวดผลลองกอง

งานเสื่อกระจูด เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งของจังหวัด นครราชสีมา ที่จัดขึ้นในช่วงใกล้เคียงกับการแข่งเรือกอลและ (หน้าพระที่นั่ง) โดยจัดขึ้นที่บริเวณศาลาประชาคมจังหวัดนครราชสีมา เช่นกัน เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์จากกระจูดอันเป็นงานหนึ่งของโครงการศิลปาชีพในจังหวัดนครราชสีมา เช่น จากบ้านโคกเคียน และบ้านพิบูลทอง เป็นต้น กิจกรรมในงานประกอบด้วยการจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับการผลิตวัตถุดิบ ซึ่งนำมาจากต้นกระจูดอันเป็นพืชในเขตป่าพรุ หรือที่ลุ่มน้ำขังของจังหวัดนครราชสีมา ไปจนถึงการนำไปสานเป็นเสื่อลวดลายสวยงามต่างๆ และดัดแปลงเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่งดงามแปลกตา อาทิ หมวก กระเป๋าถือ ที่ใส่จดหมาย ฝาชี ใโปะไฟ นอกจากนี้ยังมี การสาธิตสานผลิตภัณฑ์จากกระจูด การจัดประกวดและการออกจำหน่ายผลิตภัณฑ์กระจูดอีกด้วย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

งานแห่เจ้าแม่โต๊ะโมะ เป็นเทศกาลสำคัญของ อำเภอ สุโขทัย-ลก ซึ่งจัดให้มีขึ้นในเขตเทศบาลตำบลสุโขทัย-ลก ประมาณปลายเดือนเมษายน หรือต้นเดือนพฤษภาคมของทุกปี จำนวนวันและวันที่ในการจัดงานนั้นไม่แน่นอนในแต่ละปี เชื่อว่าขึ้นอยู่กับความประสงค์ของเจ้าแม่ ซึ่งคณะกรรมการศาลเจ้า จะถามผ่านพิธีเข้าทรง ลักษณะของงานประกอบด้วยขบวนแห่ ภาคพิธีกรรมและภาคมหรสพ สำหรับขบวนแห่หน้าโดยขบวนแห่เจ้าแม่ แบบการแห่พระจีนทั่วไป ตามด้วยรถบุปผชาติ ขบวนการแสดงรำ ของโรงเรียนต่างๆ ขบวนเชิดสิงโตและมังกร ซึ่งแห่แหนไปตาม ถนนสำคัญในเขตเทศบาล ส่วนภาคพิธีกรรมมีการเข้าทรง แสดงอภินิหาร อาทิ การไต่บันไดมิด สำหรับภาคมหรสพ มีหลายประเภท มีการแสดงของวงโยวาทิต ตลอดจนการออกร้าน จำหน่ายสินค้าต่างๆ และนิทรรศการของหน่วยราชการ

สถานที่สำคัญ (รหัสทางไกล 073)

สำนักงานจังหวัด	511450
ศาลากลางจังหวัด	511895
เทศบาลเมือง	511048
สถานีตำรวจภูธร	511177, 511414
ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	511093
องค์การโทรศัพท์	511332
โรงพยาบาลเมืองนราธิวาส	511060, 511382

.....

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานภาคใต้ เขต 3
ศูนย์บริการข่าวสารอำเภอสุโขทัย-ลก
ถ.เอเชีย 18 อ.สุโขทัย-ลก จ.นราธิวาส 96120
โทร. (073) 612-126, 615-230 โทรสาร (073) 615-230
พื้นที่ความรับผิดชอบ : นราธิวาส ยะลา ปัตตานี

.....